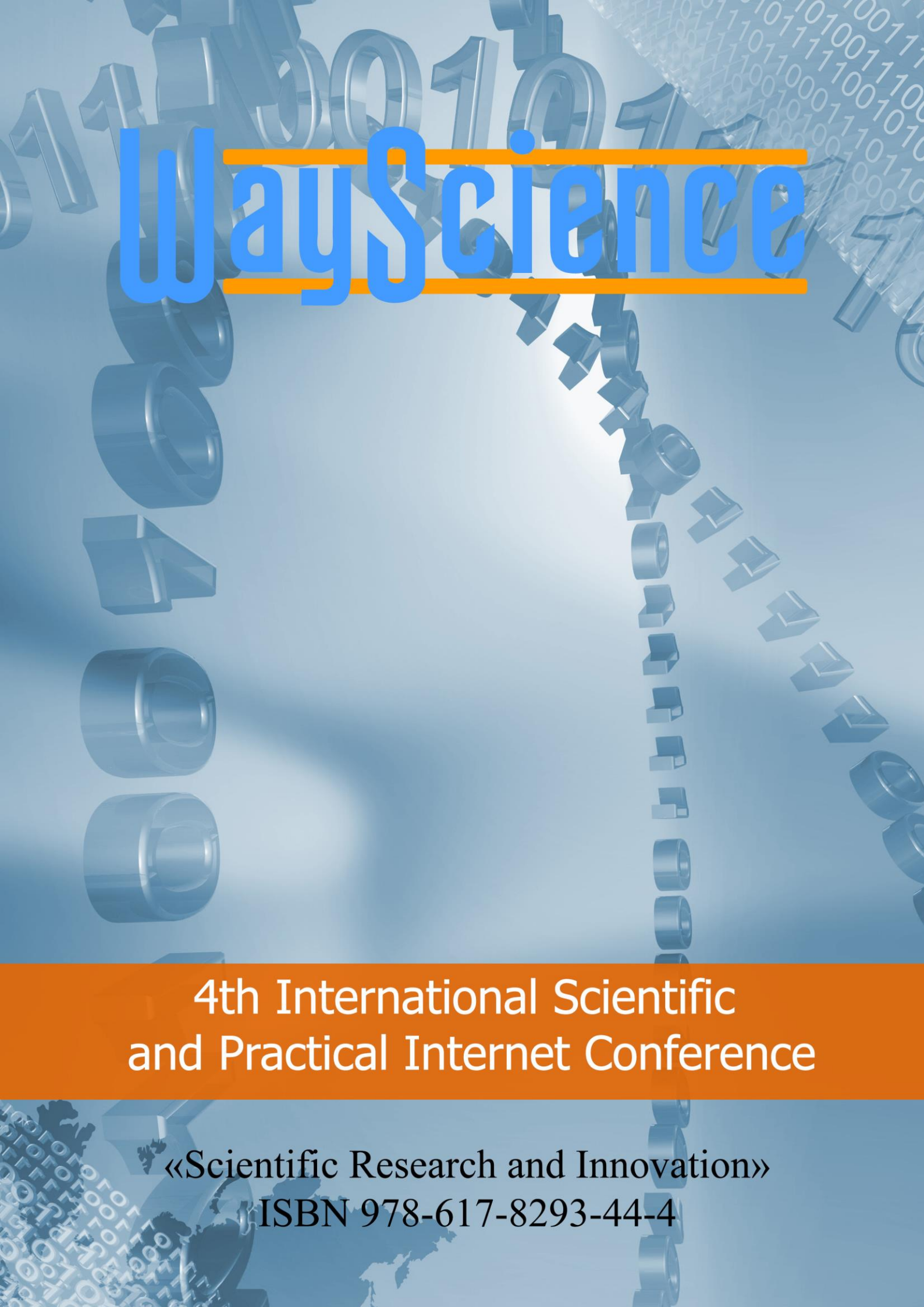




WayScience

4th International Scientific
and Practical Internet Conference

«Scientific Research and Innovation»

ISBN 978-617-8293-44-4



4th International Scientific
and Practical Internet Conference

«Scientific Research and Innovation»
ISBN 978-617-8293-44-4

Editorial board of International Electronic Scientific and Practical Journal «WayScience»
(ISSN 2664-4819 (Online))

The editorial board of the Journal is not responsible for the content of the papers and may not share the author's opinion.

Scientific Research and Innovation: Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Internet Conference, April 3-4, 2025. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, 202 p.

ISBN 978-617-8293-44-4

4th International Scientific and Practical Internet Conference "Scientific Research and Innovation" is devoted to modern achievements in science.

Topics cover all sections of the International Electronic Scientific and Practical Journal "WayScience", namely:

- public administration sciences;
- philosophical sciences;
- economic sciences;
- historical sciences;
- legal sciences;
- agricultural sciences;
- geographic sciences;
- pedagogical sciences;
- psychological sciences;
- sociological sciences;
- political sciences;
- philological sciences;
- technical sciences;
- medical sciences;
- chemical sciences;
- biological sciences;
- physical and mathematical sciences;
- other professional sciences.

Dnipro, Ukraine – 2025

КРЕАТИВНИЙ ОБЛІК ЯК ІНСТРУМЕНТ КОРИГУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ КОРПОРАЦІЇ

Стецюк М.С.

Свистун Р.І.

аспіранти

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль

Одним із найбільш дискусійних і неоднозначних аспектів облікової науки, що обговорюються та дискутуються теоретиками і практиками, є проблематика доцільності, правомірності та легальності застосування креативного обліку як дієвого інструменту коригування результатів діяльності корпорацій, відображених у фінансовій звітності.

Приміром, Царук В. Ю. доводить, що окреслена проблема значно актуалізувалась на початку ХХІ століття в результаті всесвітньо-відомих корпоративних скандалів з компаніями Adelphia, Parmalat, Worldcom, Enron, створивши суттєві передумови втрати довіри до бухгалтерської професії. З метою вирішення проблем у сфері корпоративного управління та креативного обліку, які оголило банкрутство вищенаведених компаній, в США у 2002 р. було прийнято закон Сарбейнса-Окслі, в якому викладено концептуальні засади для всіх корпорацій США, акції яких перебувають в лістингу на біржі, і який був спрямований зменшити можливість використання менеджерами креативних практик в обліку [4, с. 371].

В Україні перші спроби обґрунтованого та легального застосування креативного обліку пов'язуються насамперед із прийняттям Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який імплементував ідею реалізації облікової політики і творчого підходу під час формування інформації бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Однак, єдності у сприйнятті креативного обліку серед вітчизняних науковців не існує. Окремі вчені визнають креативний облік прогресивним інструментом і повною мірою його популяризують, інші ж, навпаки, вбачають креативний облік негативним явищем, інколи ставлячи під сумнів законність визнання такого обліку.

На думку Юхименко-Назарук І.А. відсутність єдності в поглядах на креативний облік може бути обґрунтована такими причинами: відсутністю загального розуміння сутності креативного обліку; існуванням чотирьох основних об'єктів креативного обліку; існуванням різних типів і видів креативного обліку; відсутністю ієрархії між методами, способами, прийомами і техніками креативного обліку [7, с. 293].

Креативний облік за своєю базовою сутністю спрямований на штучне збільшення або ж зменшення прибутків корпорації на основі можливості вибору альтернативних варіантів облікового відображення або оцінки. Тому більшість науковців його не рекомендує до застосування. У якості альтернативи, приміром, Бруханський Р. Ф. пропонує застосовувати інжиніринговий облік, який забезпечує складання інжинірингових і похідних форм звітності залежно від обраного варіанта здійснення інжинірингових операцій відповідно до запитів зацікавлених користувачів в обліковій інформації. Хоча за умови застосування сучасного формату блокчейну ситуація може змінитись [2, с. 53].

Згідно досліджень Царука В.Ю. корпорації найчастіше використовують два основні методи управління прибутками – дискреційні нарахування та маніпулювання реальною економічною діяльністю [5, с. 40]. Автор доводить, що серед загальних характеристик креативних облікових практик як елемента системи корпоративного управління доцільно виділити у якості цільової спрямованості – викривлення інформації корпоративної звітності; у якості мети застосування – досягнення власних інтересів та цілей; з методичних позицій – креативне мислення та творчі методи ведення обліку, оцінки та формування звітності, шахрайські дії; основним негативним наслідком використання креативних облікових практик

є введення в оману користувачів корпоративної звітності, інтереси яких не співпадають з інтересами суб'єктів їх здійснення, а причиною цього є невідповідність відображуваних в корпоративній звітності результатів діяльності економічній реальності корпоративної структури [5, с. 42].

Для комплексної формалізації окресленої проблематики застосування креативного обліку доцільно поєднати концепцію стратегічної парадигми обліку [3, с. 79] і специфіку корпоративного управління, як якій, наприклад, Брадул О. М. виділяє три проблеми: облікова й аналітична інформація є недостовірними; звітна інформація є несвоєчасною; інформаційна система корпорацій є неефективною [1, с. 46].

На думку В. Чі, Ч. Лю і Т. Ванга в окремих корпораціях з більшою кількістю акцій, що належать інституційним інвесторам, і з більшою радою директорів існує менший попит на консервативний облік. З іншого боку, фірми з більшою кількістю акцій, що належать інсайдерам і керівникам компаній, які одночасно виконують обов'язки голів правління, мають більший попит на консервативний облік, що дозволяє компенсувати слабкість корпоративного управління [6, с. 56].

За нашим переконанням, консервативний облік як реалізатор облікової політики корпорації, що повною мірою забезпечує обачливий підхід до розрахунку прибутку, доцільно позиціонувати як базову модель обліку. З метою повного подолання проблеми креативного обліку в корпораціях доцільним є пошук оптимального набору інструментів креативного управління, які сприятимуть підвищенню його ефективності та мінімізації асиметрії облікової інформації.

Список літератури:

1. Брадул О. М. Обліково-аналітичне забезпечення менеджменту корпорацій: монографія. Київ : КНТЕУ, 2009. 356 с.
2. Бруханський Р. Ф. Блокчейн vs розподілений реєстр. Цифрова економіка: тренди та перспективи: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 25 жовтня 2018 р.). Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2018. С. 51-53.
3. Бруханський Р. Ф. Стратегічна парадигма управлінського обліку. Інтеграційна система освіти, науки і виробництва в сучасному інформаційному просторі : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. 31 травн. 2018 р. Тернопіль : Крок, 2018. С. 79-81.
4. Царук В. Ю. Проблеми розвитку обліку в системі корпоративного управління. Бізнес Інформ. 2018. № 11. С. 369-374.
5. Царук Василь. Креативні облікові практики в корпоративних структурах. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2019. Випуск 3-4. С. 37-45.
6. Chi W., Liu Ch., Wang T. What affects accounting conservatism: A corporate governance perspective. *Journal of Contemporary Accounting & Economics*. 2009. Volume 5, Issue 1. P. 47-59.
7. Юхименко-Назарук І. А. Концептуальні засади креативного обліку. Науковий вісник Ужгородського університету. 2017. Серія Економіка. Випуск 1 (49). Т.2. С. 288-294.